

er det fundet rimeligt, at den gældende rekvisitionsret for Universitetsbiblioteket (nu Danmarks Natur- og Lægevidenskabelige Bibliotek og Det Kongelige Biblioteks Universitetsbiblioteksafdeling, jf. bilag 1) ikke videreføres.

Endelig skal bemærkes, at den informationsteknologiske udvikling må antages at medføre behov for en revision af bestemmelserne om pligtaflevering inden for en kortere årrække.

Pligtafleveringens formål

Formålet med pligtaflevering af udgivne værker kan sammenfattes således:

- at sikre indsamling af de udgivne værker af hensyn til bevaring og videreførelse af den nationale kultur
- at sikre, at de udgivne værker også i fremtiden er tilgængelige for forskningen og for almenheden
- at sikre grundlaget for en dækkende registrering af de udgivne værker i nationalbibliografien.

Det er derimod ikke et formål med pligtafleveringen at skaffe gratis eksemplarer til bibliotekernes almindelige virksomhed.

Kulturarven, for så vidt som den består af rørlige ting, kan groft opdeles i tre kategorier:

- arkivalier
- genstande
- offentliggjorte værker.

Arkivalier

Arkivalier opbevares og registreres primært af de offentlige arkiver. Aflevering af offentlige arkivalier til Statens Arkiver er fastlagt i arkivloven. En række private arkivalier indsamles ikke blot af Statens Arkiver og kommunale arkivinstitutioner, men også af Det Kongelige Bibliotek, Statsbiblioteket og af lokalarkiver mv.

Genstande

Genstande opbevares og registreres primært af de kulturhistoriske, tekniske og naturvidenskabelige museer. Der er afleveringspligt for visse genstande efter museumsloven («Danefæ»).

Offentliggjorte værker

Et værk kan være offentliggjort ved, at det offentligt *spredes* (herunder udgives), *fremvises* eller *fremføres*.

Det foreliggende lovforslag drejer sig alene om *udgivne værker*. Et værk er udgivet, når eksemplarer af værket med ophavsmandens samtykke er bragt i handelen eller på anden måde spredt blandt almenheden, jf. nærmere bemærkningerne til § 1, stk. 3.

Udgivne værker opbevares og registreres primært af biblioteker.

Også materiale, som kun har begrænset kulturel værdi i sig selv, kan have stor kulturhistorisk værdi og værdi for anden humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning, når det indgår i en større sammenhæng. Det er derfor vigtigt, at pligtafleveringen omfatter alle typer af udgivet materiale, suppleret med bestemmelser, som gør det muligt at udskille materiale, hvis forskningsmæssige værdi viser sig at være begrænset.

Det indsamlede materiale registreres, dels med henblik på hensigtsmæssig opbevaring og genfindning af materialet, dels med henblik på at fastholde informationer om materialet og dets oprindelse, som ikke umiddelbart fremgår af materialet selv. Endvidere bidrager registreringen til at skabe overblik over de danske udgivelser. Pligtafleveringen har således væsentlig betydning for den registrering af udgivne værker, der finder sted i nationalbibliografien.

Det pligtafleverede materiale indgår i pligtafleveringsinstitutionernes samlinger og er tilgængeligt for brugerne på lige fod med materiale anskaffet på anden måde. Af hensyn til bevaringen kan der dog være fastsat særlige begrænsninger i tilgængeligheden, ligesom bibliotekerne har mulighed for at erstatte originalmaterialet med en kopi.

Særligt om radio, fjernsyn og film

Værker, der er offentliggjort på anden måde end ved udgivelse, dvs. ved offentlig *fremvisning* eller offentlig *fremførelse*, opbevares og registreres af dertil indrettede institutioner, f.eks. kunstværker på museerne, film i Det Danske Filmmuseum og radio- og fjernsynsudsendelser i Statens Mediesamling ved Statsbiblioteket.

For så vidt angår film, er området reguleret i filmlovgivningen.

Aflevering af radio- og fjernsynsudsendelser beror på en frivillig ordning.

Det har været overvejet, om der skal gennemføres en samlet pligtafleveringslov, der også omfatter værker, der offentliggøres ved offentlig *fremførelse*.

Det er ministeriets opfattelse, at det ikke er hensigtsmæssigt at søge en sådan ordning gennemført i sammenhæng med nærværende lovforslag.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser

Lovforslaget medfører merudgifter for pligtafleveringsinstitutionerne til at håndtere de nye materialer, som loven kommer til at omfatte.

Med lovforslaget bortfalder endvidere som nævnt rekvisitionsretten efter den gældende lovs § 1, stk. 1,